

Smysl jsoucího

Smysl je bytostně spjat s děním a s časem; proto tam, kde je jsoucí chápáno jako „jsoucnost“ (okamžitá, event. „nadčasová“, neměnná), otázka po smyslu ztrácí jakýkoli význam a oprávnění. Smysl něčeho, co je „jsoucí“, je nerozlučně a neodmyslitelně spjat s tím, co – pro ně – „ještě není“, ale co teprve „nastává“, a to jak ve smyslu „budosti“, tak v širším smyslu budoucnosti vůbec. Právě proto je smysl čehokoli konkrétního vždycky spjat se smyslem širším, a vposledu se smyslem všeho, tj. celku jsoucího, veškerenstva. A nejenom to: jakožto smysl všeho jsoucího toto jsoucí vcelku nutně přesahuje, protože není a nemůže být součástí jsoucího, ani jsoucího vcelku. Smysl bytostně není „jsoucí“, i když se jsoucího týká a jsoucí je bez něho nicotností. – Docela jinak se otvírá problém smyslu „bytí“: opět záleží na tom, jak budeme „bytí“ chápat. Předně tu je otázka, jak se to má s bytím konkrétního jsoucího; protože konkrétnost chápu jako sjednocenost (srostlost) v jednotu či celek, rozumím tímto celkem událostné dění, které má počátek a konec a které se mezi tímto počátkem a koncem děje (odehrává) tak, že je vykonáváno s ohledem na onu jednotu či celek, tj. že je jeho integrita aktivně vykonávána. To znamená vždycky určitou relativnost: je vykonávána lépe či hůře, ale vždycky ve vztahu k ne-dané a ne-předmětné celosti (která „je“ pro onen výkon výzvou a platnou normou). Smysl takového konkrétního událostného dění je v tom, že napětí mezi tím, čeho bylo dosaženo (co bylo uskutečněno) a tím, co ještě zbývá, ale i tím, čeho mělo být dosaženo, ale čeho už dosaženo nebude (pro nějaké chyby a odchylky), je vždy znovu minimalizováno a pokud možno opravováno. Bylo by to možno formulovat i tak, že smysl uskutečněného spočívá v míře naplnění toho, co uskutečněno být mělo. Pokud se soustředíme výhradně na danost uskutečněného, znemožňujeme si přístup k jeho smyslu.

(Písek, 060117-1.)